

AKTUALITĀTES

Atbalsta likmes

PVTM par aitu mātēm

Lauku atbalsta dienests (LAD) informē, ka papildu valsts tiešajam maksājumam par aitu mātēm 2011. gadā tiek piemērots samazinājuma koeficients 0,692836, līdz ar to atbalsts par vienu aitu māti ir Ls 6,88.

PVTM par vienu nokauto vai eksportēto liellopu

Papildu valsts tiešais maksājums par vienu nokauto vai eksportēto liellopu 2011. gadā, ņemot vērā noteikto eiro kursu, ir Ls 22,70.

Pasākumā „Lauku saimniecību modernizācija” projekta iesniegumus var iesniegt arī elektroniski

LAD, pilnveidojot savu elektroniskās pieteikšanās sistēmu (EPS), pirmo reizi piedāvā klientiem iesniegt projektu iesniegumus Lauku attīstības programmas pasākumā „Lauku saimniecību modernizācija” arī elektroniski.

EPS lietotāji var izmantot visas šīs sistēmas priekšrocības – sekot līdz iesnieguma administrēšanas virzībai, redzēt izmaksātās atbalsta summas, kā arī iesniegt atskaites. Bez tam lauksaimnieki EPS var lietot arī sadaļu „Platību maksājumu iesniegumi” un „Bezakcīzes degviela lauksaimniekiem”.

Tā kā EPS ir pieejama tikai tiem LAD klientiem, kuri noslēguši līgumu par elektroniskās pieteikšanās sistēmas pakalpojumu izmantošanu, esošie un topošie klienti tiek aicināti noslēgt šādu līgumu un aktīvi izmantot visas sistēmas sniegtās priekšrocības.

Atgādinām, ka pasākuma „Lauku saimniecību modernizācija” 11. kārtā ir izsludināta 2011. gadā līdz 21. decembrim Austrumlatgales, Dienvidlatgales, Viduslatvijas, Ziemeļaustrumu un Ziemeļvidzemes reģionālo lauksaimniecības pārvalžu aptvertajās teritorijās.

Savukārt atbilstīgām lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām projektu iesniegumu pieņemšana šajā pasākumā ir izsludināta visā Latvijas teritorijā.

Ar pasākuma „Lauku saimniecību modernizācija” var iepazīties LAD mājaslapas www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts/Lauku attīstības programmas pasākumi*, savukārt ar EPS lietošanas noteikumiem – sadaļā *Elektroniskā pieteikšanās sistēma*.

LAD informē klientus par nepieciešamību mainīt AS „Latvijas Krājbanka” kontus

Pamatojoties uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes lēmumu apturēt AS „Latvijas Krājbanka” finanšu pakalpojumu sniegšanu, Valsts kase līdz turpmākam paziņojumam nepieņems un neizpildīs maksājumu rīkojumus, kuros kā maksājuma saņēmēja konts būs norādīts AS „Latvijas Krājbanka” konta numurs.

Tādējādi no 22. novembra LAD neveic atbalsta maksājumus uz to klientu kontiem, kas atvērti AS „Latvijas Krājbanka”.

Lai netiktu aizkavēta 2011. gada tiešo maksājumu avansu saņemšana, LAD aicina klientus sniegt informāciju par mainīto bankas kontu.

ŠAJĀ NUMURĀ:

LAUKU SAIMNIEKIEM AKTUĀLĀ LIKUMDOŠANA

Atceļ zemnieku saimniecību reformu ..... 3. lpp.

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Grozījumi likumā “Par grāmatvedību” ..... 3. lpp.

Grozījumi nodokļu likumā ..... 3. lpp.

Grozījumi likumā “Par IIN” ..... 4. lpp.

Par mikrouzņēmuma nodokli ..... 4. lpp.

Riska nodevas apmērs ..... 5. lpp.

Nodokļu piemērošana apdrošināšanas prēmiju maksājumiem un iemaksām pensiju fondos ..... 5. lpp.

LAUKU ATTĪSTĪBA

Semināru cikls par mājražošanu ..... 9. lpp.

SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA

Savstarpējās atbilstības nodrošināšana ..... 11. lpp.

SIA LLKC INFORMĒ

Kalendārs ar svarīgākajiem datumiem ..... 7. lpp. janvārī

Klientiem jāaizpilda fiziskas vai juridiskas personas reģistrācijas veidlapa, atzīmējot, ka tiek veiktas izmaiņas klienta datus. Bez tam pie jaunā konta jānorāda, vai tas būs pamatkonts, uz kuru LAD turpmāk pārskaitīs atbalsta maksājumus.

Veidlapas klienta datu maiņai pieejamas LAD mājaslapas www.lad.gov.lv sadaļā *LAD klientu reģistrācija*.

Aizpildīts un parakstīts iesniegums jāiesniedz tuvākajā LAD reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē (RLP) vai jānosūta pa pastu.

Samazinājuma koeficients atbalstam „Rugāju lauks ziemas periodā”

LAD informē, ka saskaņā ar MK 2010. gada 23. marta noteikumiem Nr. 295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai” 2011. gada 29. novembrī ir konstatēts, ka jaunas platības pasākuma „Agrovides maksājumi” apakšpasākumā „Rugāju lauks ziemas periodā” (RLZP) ir pieteikuši 713 klienti ar apsaimniekojamo platību 48 157,46 ha.

Tā kā uz RLZP atbalstu pieteiktais daudzums ir vairāk nekā 32 000 ha, tad konstatētā platība atbilstoši ir jāsamazina, t.i., uz RLZP atbalstu pieteiktajai platībai jāpiemēro samazinājuma koeficients.

2011. gada 29. novembrī aprēķinātais un laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” publicētais **samazinājuma koeficients ir 0,664487.**

Samazinājuma koeficients aprēķināts un tiks piemērots tikai tiem lauksaimniekiem, kuri 2010. gadā ir pabeiguši pasākuma „Agrovide” apakšpasākuma „Erozijas

ierobežošana” saistības un 2011. gadā pirmo reizi pieteikušies RLZP atbalstam. Lauksaimniekiem, kuri RLZP saistības uzņēmušies pirms 2011. gada, platību samazinājums netiks veikts.

LAD atgādina, ka atbalsta pretendentiem ir iespēja koriģēt savu uz RLZP atbalstu pieteikto platību. Tomēr, ja pēc samazinājuma koeficienta noteikšanas lauksaimnieks veiks RLZP platību korekcijas, samazinājuma koeficientu piemēros aktualizētajai platībai.

Piemēram, ja lauksaimnieks RLZP atbalstam ir pieteicis 100 ha rugaines, tad, piemērojot samazinājuma koeficientu, RLZP atbalsta saistības viņš varēs uzņemt par 66,45 ha.

Sīkāk ar atbalsta saņemšanas nosacījumiem šajā pasākumā var iepazīties LAD mājaslapas www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts/Tiešie maksājumi*.

Varēs tirgot lopbarības augu sēklu maisījumus, kas ievākti no dabiskajiem zālāju biotopiem

2011. gada 2. decembrī stājās spēkā MK noteikumi Nr. 899 „Noteikumi par lopbarības augu sēklu maisījumiem, kas paredzēti dabiskās vides saglabāšanai”. Līdz šim Latvijā nav bijis normatīvo aktu, kas regulētu dabiskās vides saglabāšanai paredzētu lopbarības augu sēklu maisījumu ievākšanu un tirgošanu.

Noteikumos noteikti sēklu maisījumu ievākšanas veidi un teritorijas, no kurām tos atļauts ievākt. Noteikta arī kārtība, kādā izsniedz atļauju sēklu maisījumu tirdzniecībai, prasības sēklu maisījumu kvalitātei, kā arī prasības sēklu maisījumu saiņošanai un etiķetēšanai.

Precizē lauksaimniekiem pieejamo bezakcīzes dīzeļdegvielas apjomu 2011./2012. saimnieciskajā gadā

2011. gada 7. decembrī stājās spēkā grozījumi MK 2011. gada 3. maija noteikumos Nr. 344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju diķiem”.

Izmaiņas noteikumos paredz precizēt 2011./2012. saimnieciskajā gadā maksimālo dīzeļdegvielas apjomu, kam tiek piemērots akcīzes atbrīvojums līdz 97 858 600 litriem.

Par papildus dīzeļdegvielas daudzuma piešķiršanu Lauku atbalsta dienests (LAD) lēmumu pieņems līdz 2011. gada 30. decembrim, piemērojot proporcionālo samazinājumu, kas pēc šī brīža LAD datiem būs ap 97 l/ha. **LL**

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā
Pēc LAD informācijas un MK noteikumiem

LAUKU SAIMNIEKIEM AKTUĀLĀ LIKUMDOŠANA

Atceļ zemnieku un zvejnieku saimniecību reformu

2011. gada 29. novembrī Ministru kabinets atbalstīja Tieslietu ministrijas (TM) ierosinājumu atcelt vēl spēkā nestājušos Zemnieku un zvejnieku saimniecību likumu. Iemesli atcelt zemnieku, zvejnieku saimniecību un individuālo uzņēmumu reformu ir valsts budžeta līdzekļu trūkums, un nav iespējams prognozēt to piešķiršanu. Reformas īstenošanai būtu nepieciešami 462 445 latu. Turklāt valsts ekonomiskās situācijas dēļ nebūtu pamatoti zemniekiem, zvejniekiem un individuālajiem uzņēmējiem radīt papildu finansiālo slogu. Tāpēc nav lietderīgi katru gadu pārcelt likuma spēkā stāšanos, jo saimniecību īpašnieki nevar paredzēt savu tālāko rīcību (piemēram, vai un kad notiks zemnieku un zvejnieku saimniecību un individuālo uzņēmumu reforma).

Šī gada aprīlī TM notika diskusija par izmaiņām regulējumā, kurā piedalījās TM, Finanšu ministrijas, Zemkopības ministrijas (ZM), Valsts ieņēmumu dienesta, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes un biedrības „Zemnieku Saeima” pārstāvji. Diskusijas laikā ZM informēja par Eiropas Komisijas plānotajām izmaiņām lauksaimniecības regulējumā. Eiropas Komisija 2013. gadā

definēs jēdzienu „aktīvais lauksaimnieks”, un pēc tā varēs izstrādāt kritērijus zemnieku un zvejnieku saimniecību nodalīšanai no citiem tiesību subjektiem. Tāpēc nolēma pēc Eiropas Savienības normatīvā regulējuma pieņemšanas nepieciešamības gadījumā izstrādāt nacionālo regulējumu, kas noteiktu zemnieku un zvejnieku saimniecību statusu un darbības jautājumus.

2008. gada janvārī Saeima pieņēma Zemnieku un zvejnieku saimniecību likumu, kas nosaka to turpmāko statusu, dibināšanas un darbības pamatnoteikumus, kā arī pārejas periodu, kad zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kā arī individuālajiem uzņēmumiem ir jāveic pārreģistrācija komercreģistrā vai arī jāveic likvidācija. Tomēr, tā kā reformas veikšanai bija nepieciešama papildus valsts budžeta nauda, likumā izdarīja grozījumus to atlikt līdz nākamajam gada 1. janvārim.

Tieslietu ministrijas informācija
(no MK mājaslapas www.mk.gov.lv)

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Grozījumi likumā „Par grāmatvedību”

No 2012. gada 1. janvāra biedrībām, arodbiedrībām un nodibinājumiem, kuru ieņēmumi no saimnieciskajiem darījumiem nepārsniedz 25 000 latu gadā ir atļauts grāmatvedību kārtot vienkāršā ieraksta sistēmā. Šobrīd visām biedrībām, arodbiedrībām un nodibinājumiem grāmatvedība ir jākārt divkāršā ieraksta sistēmā neatkarīgi no ieņēmumu apjoma. Šādas izmaiņas nosaka grozījumi likumā „Par grāmatvedību”, kas publicēti laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” 2011. gada 23. novembrī. Tāpat kā iepriekš vienkāršo grāmatvedību drīkst kārtot arī tās reliģiskās organizācijas, kuru ieņēmumi gadā nepārsniedz 25 000 latu.

Grozījumi likumā „Par nodokļiem un nodevām”

2011. gada 13. oktobrī ir pieņemti grozījumi likumā „Par nodokļiem un nodevām”. Tie paredz, ka par nodokļu maksātāja struktūrvienību uzskata arī tīmekļa vietni, kurā veic saimniecisko darbību ar elektronisko sakaru līdzekļu (tai skaitā ar internetu) starpniecību.

Likuma 15. pants ir papildināts ar šādu nodokļu maksātāja pienākumu: ja nodokļu maksātājs kārtos grāmatvedības reģistrus ar elektroniskajām skaitļošanas mašīnām (datoriem), pēc nodokļu administrācijas pilnvarotās personas pieprasījuma nodokļu revīzijas (audita) veikšanai nodrošināt, ka nodokļu administrācijas pilnvarotās personas klātbūtnē nodokļu maksātāja pārstāvis piekļūst uzņēmumā esošajos datoros glabātajai grāmatvedības

reģistros iekļautajai informācijai, kā arī citai informācijai, kas raksturo darbības, kuras ietekmēja vai varēja ietekmēt nodokļu aprēķinu un nomaksu, un pēc nodokļu administrācijas pilnvarotās personas pieprasījuma nodrošināt iespēju minētās informācijas pārskatīšanai nodokļu administrācijas datu nesējā.

Grozījumi likuma 25.¹ pantā nosaka, ka tiek dzēstas tās nodokļu pārmaksas, kuras nodokļu maksātājs triju gadu laikā no konkrētā nodokļa likumā noteiktā maksāšanas termiņa nav pieprasījis atmaksai vai novirzīšanai kārtējo vai kavēto nodokļu maksājumu segšanai.

Ar 2012. gada 1. jūliju stāties spēkā izmaiņas likuma 24. pantā, kas nosaka nodokļu samaksas termiņa pagarināšanas kārtību. No šī datuma nodokļu maksātājiem būs iespējams lūgt nodokļu administrācijai sadalīt termiņos uz laiku līdz vienam gadam nodokļu maksājumu samaksu; iesniegums šādā gadījumā būs jāiesniedz ne vēlāk kā mēnesi pēc maksājuma termiņa iestāšanās un pēc iesnieguma saņemšanas nodokļu administrācija rakstveidā vienosies ar nodokļu maksātāju par parāda samaksas grafiku. Šādu termiņa pagarinājumu vienā nodokļu veidā vienam un tam pašam nodokļu maksātājam kalendāra gada laikā varēs piešķirt ne vairāk kā četras reizes. Nodokļu administrācijas kontroles rezultātā aprēķināto nodokļu maksājumu, kavējuma un soda naudas samaksu nodokļu maksātāji varēs lūgt sadalīt termiņos vai atlikt uz laiku līdz pusotram gadam. Tāpat būs iespējams sadalīt termiņos vai atlikt uz laiku līdz pieciem gadiem iedzīvotāju ienākuma nodokļa samaksu par ienākumu, kas gūts aizdevuma saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā.

Grozījumi likuma 32. pantā samazina soda naudas apmēru, kas var tikt uzlikta par nodokļu revīzijā konstatēto nodokļu pārkāpumu. Ja budžetā iemaksājamā nodokļa samazinājums nepārsniedz 15 procentus no deklarējamās nodokļa summas, soda naudu uzliek 20 procentu (līdz grozījumu pieņemšanai – 30 procentu) apmērā no nedeklarētā nodokļa apmēra. Ja budžetā iemaksājamā summa ir samazināta vairāk nekā par 15 procentiem, tad soda nauda ir noteikta 30 procentu apmērā līdzšinējo 50 procentu vietā. Šādas soda sankcijas attiecas arī uz nepamatoti palielinātām no budžeta atmaksājamo nodokļu summām.

Likuma 33.² panta otrajā daļā no 10 uz 5 procentiem ir samazināts soda naudas apmērs, kas tiek piemērots samazinātajām nodokļu summām, ja nodokļu maksātājs iesniedz nodokļu deklarācijas precizējumu pēc tam, kad saņēmis nodokļu administrācijas lēmumu par nodokļu revīzijas uzsākšanu.

Grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”

2011. gada 22. septembrī tika pieņemti grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.

Šie grozījumi no 2012. gada 1. janvāra maina kārtību, kādā tiek aprēķināts un maksāts nodoklis par ienākumiem, ko fiziskā persona gūst no metāllūžņu pārdošanas. Grozījumi likumā paredz, ka ar nākamo gadu ienākumi no metāllūžņu pārdošanas vairs nevar tikt klasificēti kā ienākumi no personīgās mantas pārdošanas. Līdz ar to šie ienākumi jebkurā gadījumā būs ar nodokli apliekami un tiem tiks piemērota nodokļa 10 procentu likme.

Likuma grozījumi skaidro, kā jāpiemēro nodoklis gadījumos, ja dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) līgums tiek izbeigts pirms termiņa.

Grozījumi likumu papildina ar 24. panta septīto daļu, kas nosaka, ka no 2011. gada 1. janvāra ar nodokli neapliek Latvijas rezidenta algota darba ienākumus, kas gūti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai valstī, ar kuru Latvijai ir

noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu. Maksātāji, kuri 2008., 2009. un 2010. taksācijas gadā no likuma 24. panta septītajā daļā minētajiem ienākumiem nodokli samaksājuši atbilstoši nodokļa likmei, kas attiecīgajā taksācijas gadā noteikta algota darba ienākumiem, ir tiesīgi saņemt pārmaksātās nodokļa summas atmaksu, ko nosaka kā starpību starp samaksāto nodokļa summu, piemērojot nodokļa likmi, kas taksācijas gadā noteikta algota darba ienākumiem, un nodokļa summu, kas no minētajiem ienākumiem noteikta, piemērojot 5 procentu likmi. Atbrīvojums no nodokļa neattiecas uz ienākumiem, ko fiziskā persona gūst uz tādu darba attiecību pamata, kas paredz šo personu nodarbināt uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa.

Izmaiņas mikrouzņēmuma nodokļa deklarācijā

2011. gada 17. novembrī „Latvijas Vēstnesī” ir publicēti grozījumi Ministru kabineta 31.08.2011. noteikumos Nr. 819 „Noteikumi par mikrouzņēmumu nodokļa deklarāciju un tās aizpildīšanas kārtību”. Ar šiem grozījumiem ir nedaudz mainīta deklarācijas veidlapa, kā arī ir skaidroti atsevišķi deklarācijas aizpildīšanas noteikumi.

Noteikumi precizē, kādas summas deklarācijā ir norādāmas kā darbinieku gūtie ienākumi:

1) par katru darbinieku norāda attiecīgajā mēnesī aprēķināto algu un citus ienākumus (atvaļinājuma vai slimības naudu norāda mēnesī, par kuru tā tiek aprēķināta; komandējuma izdevumu kompensāciju nenorāda kā darbinieka gūto ienākumu);

2) par īpašnieku, kuram nav noslēgts darba līgums, norāda personīgajam patēriņam izņemtos līdzekļus un citu naudā un pakalpojumu veidā gūto labumu no mikrouzņēmuma.

Ja mikrouzņēmuma apgrozījums gada laikā pārsniedz 70 000 latu, tad deklarācijas 5. rindā norāda apgrozījumu līdz 70 000 latu, bet pārējo ieņēmumu daļu raksta deklarācijas 6. rindā. No nodokļa deklarācijas ir svītrotas 15.1., 15.2. un 15.3. rindas, kuras būtībā dublēja summas, kas jau deklarācijā ir norādītas.

Riska nodevas apmērs 2012. gadā nemainās

Saskaņā ar MK 22.11.2011. noteikumiem Nr. 901 „Noteikumi par uzņēmējdarbības riska valsts nodevas apmēru, kā arī darbinieku prasījumu garantiju fondā un maksātspējas procesa izmaksu segšanai ieskaitāmās nodevas daļu 2012. gadā” riska nodeva 2012. gadā tiek saglabāta 25 santīmu apmērā par katru darbinieku. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Nodokļu piemērošana apdrošināšanas prēmiju maksājumiem un iemaksām pensiju fondos

Dažādu nodokļu atvieglojumu un atlaižu piemērošana vienmēr ir bijis aktuāls jautājums, jo tas likumīgi ļauj samazināt maksājamo nodokļu apmēru. Viena no iespējām kā samazināt par darbaspēku maksājamo nodokļu summu, ir darbinieku apdrošināšana vai arī iemaksas privātajos pensiju fondos. Rakstā apskatīšu, kādi nodokļi ir piemērojami apdrošināšanas prēmiju maksājumiem un iemaksām pensiju fondos, ja šos maksājumus par saviem darbiniekiem veic darba devējs. Skaidrojums ir sniegts, ņemot vērā normatīvo aktu redakciju uz raksta publicēšanas dienu.

Ar darbaspēka izmaksām ir saistīti divi nodokļi – iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI).

Lai izvērtētu, kādi nodokļi atvieglojumi ir piemērojami, atsevišķi ir jāizdala šādi apdrošināšanas un iemaksu veidi:

- iemaksas privātajos pensiju fondos,
- veselības, nelaimes gadījumu vai dzīvības apdrošināšana,
- dzīvības apdrošināšana ar līdzekļu uzkrāšanu.

Likuma „Par IIN” 8. panta piektā daļa nosaka, ka no maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz:

- privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un apdrošināšanas sabiedrībā¹ iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas, kuras kopā nepārsniedz 10 procentus no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā, un
- iemaksātās dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summas, kas nepārsniedz 10 procentus no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā, bet ne vairāk kā 300 latu gadā.

Veicot iemaksas pensiju fondos vai maksājot apdrošināšanas prēmijas, jāizpilda arī šādi nosacījumi attiecībā uz noslēgtā līguma termiņu, lai varētu piemērot nodokļu atvieglojumus:

- darbības termiņš dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) nav īsāks par pieciem gadiem;
- darbības termiņš dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumam (bez līdzekļu uzkrāšanas) nav īsāks par vienu gadu;
- dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līguma noteikumi paredz, ka apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas gadījumu izmaksā apdrošinātajai personai (vai tās labuma guvējam); citas summas, kas saistītas ar līguma darbību vai tā pārtraukšanu, izmaksā darba devējam (apdrošinājuma ņēmējam), un neparedz aizdevumu izsniegšanu apdrošinātajām personām.

Likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu” nosaka, ka obligāto iemaksu objektā netiek ietvertas darba ņēmēja labā veiktās darba devēja iemaksas privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētajiem pensiju plāniem, iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas un iemaksātās dzīvības, veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas (bez līdzekļu uzkrāšanas) prēmiju summas saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” noteikumiem.

Praksē parasti nodokļu normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus prēmijas apmēram rēķina taksācijas gada beigās vai arī mēnesī, kad darbinieks un darba devējs darba tiesiskās attiecības izbeidz. Šis brīdis aprēķināms ir piemērotākais, jo tad ir zināmi darbinieka bruto ieņēmumi par visu gadu.

¹ Pensiju fondam vai apdrošināšanas sabiedrībai ir jābūt reģistrētai Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī.

Lai labāk varētu saprast, kā nodokļu atvieglojumi piemērojami, apskatīsim vairākus praktiskus piemērus, kas atrodami MK 21.09.2010. gada noteikumu Nr. 899 „Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība” 1. pielikumā. Pielikuma aprēķinos ir mainītas nodokļa likmes atbilstoši tam, kādas tās ir 2011. gadā.

Veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumi

- Darba devējs saskaņā ar apdrošināšanas līgumu, kas noslēgts par laikposmu no marta līdz nākamā gada februārim, martā par darbinieku samaksājis veselības apdrošināšanas prēmiju 180 latu apmērā. Darbinieka darba samaksas apmērs visos taksācijas gada mēnešos kopā ir 1740 latu jeb vidēji 145 lati mēnesī. 10% no bruto darba samaksas gadā ir 174 lati. Tas nozīmē, ka apdrošināšanas prēmiju maksājumu pārsnieguma summa gadā veido 6 latus ($180 - 174 = 6$). Aprēķinot iedzīvotāju ienākuma nodokli par decembri, no pārsnieguma summas aprēķina un ietur nodokli 1,50 latu apmērā ($25\% \text{ no } 6,00 = 1,50$).
- Darba devējs decembrī par darbinieku samaksājis veselības apdrošināšanas prēmijas summu par kārtējā gada decembri taksācijas gadā un taksācijas gadā par nākamā taksācijas gada trijiem mēnešiem. Apdrošināšanas līgums stājies spēkā ar decembri. Samaksātā prēmijas summa decembrī ir 300 latu, bet par nākamā gada 11 mēnešiem – 900 latu. No darba devēja veiktajiem veselības apdrošināšanas prēmijas maksājumiem uz taksācijas gadu attiecas 100 latu ($1200 : 12 \times 1 = 100$). Pārējo maksājumu daļu (1100 latu) darba devējs grāmato kā nākamo periodu maksājumu un ņem vērā, nosakot darbinieka apliekamo ienākumu nākamajā taksācijas gadā.

Dzīvības apdrošināšana (ar līdzekļu uzkrāšanu) un iemaksas pensiju fondā

- Darba devējs septembrī par darbinieku samaksājis dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju vai veicis iemaksas privāto pensiju fondā par kārtējā gada septembri, oktobri, novembri, decembri un nākamā gada astoņiem mēnešiem. Apdrošināšanas līgums stājies spēkā ar septembri. Samaksātā prēmijas summa ir 360 latu, darbinieka bruto darba samaksa gadā ir 3500 latu. No darba devēja veiktajiem dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem vai iemaksām privāto pensiju fondā uz taksācijas gadu attiecas 120 latu ($360 : 12 \times 4 = 120$). Pārējo maksājumu daļu darba devējs grāmato kā nākamo periodu maksājumu un ņem vērā, nosakot darbinieka apliekamo ienākumu pēctaksācijas gadā. Taksācijas gada decembrī darba devējs nosaka veikto maksājumu (kas attiecas uz taksācijas gadu) attiecību pret darbinieka gada bruto darba samaksu. Šajā gadījumā tā ir 3,4%, tātad nepārsniedz noteikto 10% ierobežojumu.

- Darba devējs janvārī par darbinieku samaksājis dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju vai veicis iemaksas privāto pensiju fondā par trim mēnešiem – iepriekšējā gada novembri un decembri un kārtējā gada janvārī – mēnesi, kurā viņš veic maksājumu. Samaksātā prēmijas summa ir 90 latu. Par nākamajiem trijiem mēnešiem minētie maksājumi veikti aprīlī 90 latu apmērā. Nākamais maksājums izdarīts jūlijā (90 latu), un pēdējais maksājums taksācijas gadā izdarīts oktobrī (90 latu). Taksācijas gadā kopā darba devējs darbinieka labā ir veicis dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus vai iemaksas privāto pensiju fondā 360 latu apmērā. Decembrī darba devējs aprēķina veikto maksājumu attiecību pret darbinieka gada bruto darba samaksu. Darbinieka bruto darba samaksa gadā ir 3360 latu (vidēji mēnesī 280 latu). Tā kā 10% no 3360 latiem ir 336 lati, darbinieka apliekamais ienākums decembrī ir palielināms par 24 latiem ($360 - 336 = 24$). Tādējādi ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamais darbinieka ienākums decembrī ir 304 lati ($280 + 24 = 304$). Tā kā maksājums par novembri un decembri tiek veikts nākamā gada janvārī, tas tiek attiecināts uz darbinieka nākamā gada darba samaksu. **LL**

Sagatavoja Grāmatvedības un Finanšu
nodaļas vadītāja Linda Puriņa

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2012. GADA JANVĀRĪ

	Termiņš	Decembris												Janvāris					Februāris
		1	9	15	20	21	29	30	31	1	5	15	20	25	31	1			
Papildu valsts tiesie maksājumi (PVTM)	Iesniegums PVTM par nokautiem un eksportētiem liellopiem *																		
Šķiedras līnu pirmapstrādes atbalsts	Šķiedras līnu pirmapstrādes Ražošanas deklarācija																		
Kreditu fonds	Kreditu fonds																		
	Lauku saimniecību modernizācija ***																		
	Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai																		
	Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem																		
Lauku attīstības programmas pasākumi	Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana - RAŽOTĀJIEM MAJĀS APSTĀKĻOS																		
	Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana **																		
	Meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana **																		
Nacionālās Subsīdijas	Riska samazināšana																		
	Atbalsts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai																		

* Iesniegums jāiesniedz ne vēlāk kā 6 mēnešus pēc liellopa nokaušanas vai eksporta

** Par projektu pieņemšanas nosēgumu tiks ziņots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"

*** Projektu pieņemšana Austrumlatgales, Dienvidlatgales, Viduslatvijas, Ziemeļaustrumu un Ziemeļvidzemes RLP, kā arī kooperatīviem.

☐ Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

■ Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2012. GADA JANVĀRĪ

	Terminš	Decembris							Janvāris					Februāris	
		1	9	15	20	21	29	30	31	1	5	15	20	25	31
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša deklarācija un maksāšanas termiņš														
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	Termiņš, līdz kuram nodokļu maksātājs iesniedz iesniegumu Valsts ieņēmumu dienestā, ja 2011. gadā ir izmantoti īpašo kārtību saskaņā ar likuma "Par PVN" 13. ⁴ pantu (t.i. "kases metodi"), bet 2012. gadā to vairs nevēlas izmantot														
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	Termiņš līdz kuram nodokļu maksātājs iesniedz iesniegumu Valsts ieņēmumu dienestā, ja 2012. gadā vēlas izmantot īpašo kārtību saskaņā ar likuma "Par PVN" 13.4 pantu (t.i. "kases metodi")														
Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa pārskats														
Darījumu kvītis	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu														
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaite iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PAŠNODARBINĀTĀJIEM														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Termiņš, līdz kuram jāinformē Valsts ieņēmumu dienests, ja nodokļa maksātājs 2012. gadā vēlas maksāt fiksēto nodokli														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām 2011. gadā														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pēdējuma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 500 latu														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pēdējuma mēnesī no 100.01 - 500 latiem														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par gadu) - ja ienākums no kapitāla pēdējuma mēnesī ir līdz 100 latiem														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Termiņš, līdz kuram mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs informē Valsts ieņēmumu dienestu - ja nodokļa maksātājs 2012. gadā vairs nevēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli un iedzīvotāju ienākuma nodokli no 01.01.2012. maksās parastajā kārtībā														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Termiņš, līdz kuram mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs informē Valsts ieņēmumu dienestu - ja nodokļa maksātājs 2012. gadā vairs nevēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli un uzņēmumu ienākuma nodokli no 01.01.2012. maksās parastajā kārtībā														
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Termiņš, līdz kuram mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs informē Valsts ieņēmumu dienestu - ja nodokļa maksātājs 2012. gadā vairs nevēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli un uzņēmumu ienākuma nodokli no 01.01.2012. maksās parastajā kārtībā														

Gramatveidība un nodokļi

Terminš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

LAUKU ATTĪSTĪBA

Semināru cikls par pārtikas mājražošanas nozari Latvijas laukos

SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) Valsts Lauku tīkla Sekretariāta pasākumu ietvaros sadarbībā ar vietējām rīcības grupām visā Latvijā šoruden sācis organizēt seminārus *Mājražošana Latvijā – Pārtikas mājražošanas nozare Latvijas laukos*. Tie jau notikuši: 13. oktobrī – Ķegumā, 19. oktobrī – Preiļos,

1. novembrī – Gulbenē, 8. novembrī – Cēsīs un 22. novembrī Aizkrauklē.

Semināru programmas galvenā sastāvdaļa ir Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta Kvalitātes un vides aizsardzības nodaļas vadītājas, vadošās pētnieces un Vidzemes augstskolas docentes Dr. oec. **Ligita Melece** lekcija *Mājražošana (pārtikas amatniecības) nozares loma un iespējas lauku teritoriju un reģionu sociāli ekonomiskajā attīstībā*. Sagatavot šādu lekciju rosinājis Latvijas Lauku forums, un pirmais priekšlasījums notika 2011. gada 8. septembrī. Taču cilvēku ieinteresētība un atsauce gan mudināja informāciju papildināt,

nāt, gan arī rīkot šādu semināru ciklu reģionos.

Interesi par mājražošanu veicina atbalsta programmas

Interese par mājražošanu tieši pēdējā laikā pieaug, jo pieejams finansējums programmās, kas paredz šīs nozares atbalstu laukos.

Lauku atbalsta dienests (LAD) izsludinājis atklātu konkursa iesniegumu projektu pieņemšanu Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Lauku attīstības programmas (LAP) pasākumam *Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana*, kur septītās kārtas iesniegumu pieņemšana ražotājiem mājas apstākļos turpināsies līdz šāgada 29. decembrim un kuras pieejamais publiskais finansējums ir viens miljons latu. Nosacījumi atbalsta saņemšanai šajā pasākumā noteikti 2008. gada 8. aprīļa Ministru kabineta (MK) noteikumos Nr. 255 *Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai Latvijas lauku attīstības programmas pasākuma Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana ietvaros*.

19. oktobrī stājās spēkā MK 2011. gada 4. oktobra noteikumi Nr. 764 *Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai pasākumā Konkurētspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā* un pasākumā *Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā*, kas turpmāk aizstāj MK noteikumus Nr. 33. Tie nosaka kārtību, kādā piešķir atbalstu aktivitātēm, kas sekmē Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam mērķu sasniegšanu, tajā skaitā lauksaimniecības produktu pārstrādes un pirmapstrādes veicināšanu mājas apstākļos. Kas nozīmē, ka arī LEADER programmas plānots papildināt ar atbalstu mājražotājiem. Tiek izstrādāti grozījumi arī Pārtikas aprites uzraudzības likumā, kas precizāk reglamentētu un vienlaikus atvieglotu mājražotāju darbību un ienākšanu tirgū.

Dr. oec. **Ligita Melece** lekcijas galvenās tēmas ir plašas un aktuālas:

- *Nozares nozīmība lauku teritoriju sociāli ekonomiskajā attīstībā;*
- *Globalizācijas, „zaļās” enerģijas un pārtikas rūpnieciskās ražošanas ietekme uz pārtikas ražošanu nelielos apjomos, tajā skaitā vietējo pārtiku;*
- *Pārtikas kvalitāte un kvalitātes shēmas;*
- *Amatnieku un vietējā pārtika, tajā skaitā citu valstu pieredze;*
- *Pārtikas mājražotāja vieta un iespējas tirgū (tūrisms, iknedēļas tirdziņi, viesu mājas un mītnes, „klubīni”, kulinārie ceļojumi, sabiedriskā ēdināšana u. c.);*
- *Klasteri (puduri, kopas), formālā un neformālā sadarbība;*
- *Mājražošanas uzsākšanas un sekmīgas darbība būtiskākie aspekti (biznesa plāns, finanšu līdzekļi, prasmes, PVD atļauja, tirgus izpēte, patērētājs, mārketingas, sadarbības partneri, mentori u. c.);*
- *Higiēnas prasības un paškontroles sistēma;*
- *Mājražotāju savstarpējā sadarbība un iespējamie risinājumi interešu aizstāvēšanai (jomu kavējošo apstākļu novēršanas iespējas Latvijā);*
- *Mājražošanas attīstība sadarbībā (vietējās rīcības grupas vai kopienas, iniciatīvas grupu loma jomas attīstības stratēģijas izstrādē un ieviešanā).*

Ligita Melece, uzsver, ka viņas mērķis nav sniegt konkrētas receptes mājražošanas uzsākšanā, bet gan parādīt, ka vietējās pārtikas ražošana var kļūt par ienesīgu nozari. Tikai viņa pārliecināta, ka, lai tas notiktu un nozare gūtu nepieciešamo atbalstu, nepieciešams veidot nevalstisko organizāciju, kas aizstāvētu mājražotāju intereses valsts līmenī, iniciējot nepieciešamos labojumus likumdošanas aktos un veicot citas aktivitātes.

☑ Dažas atziņas no Ligitas Meleces lekcijas

- 1) Labāk lietot terminu *pārtikas amatniecība*, nevis mājražošana, jo pārtikas produktu apstrāde bieži notiek nevis pašu virtuvē, bet kādā palīgēkā, kā arī telpās, kas var atrasties ārpus konkrētās māsaimniecības.
- 2) Nevajadzētu censties pārtikas amatniecību pārvērst par ģimenes nodarbi, bet gan veidot mikrouzņēmumu ar dažu algotu darbinieku iesaistīšanu, jo pastāv risks, ka kādam no ģimenes locekļiem veidojot savu ģimeni, dodoties uz mācībām u. c. iemeslu dēļ ražošana jāpārtrauc.
- 3) Jāizvairās no apzīmējuma *tradicionālie* produkti, jo nav kritēriju, kas varētu apstiprināt šādu produktu grupu. Labāk runāt par vietējiem produktiem, kā vērtīgāko īpašību akcentējot roku darbu tā ražošanā pretstatā rūpnieciskajai ražošanai.
- 4) Pārtikas amatniecībā nepieciešams izveidot sistēmu, kas kalpotu kā kvalitātes garants, un kontroles iespējas, apliecinot to ar atsevišķu zīmolu. Šādas brīvprātīgās kontroles shēmas veicinātu jau minētās nevalstiskās organizācijas veidošana vai vietējās rīcības grupas, jo vislabākā uzraudzība ir tā, ko veic paši nozarē iesaistītie cilvēki.
- 5) Pārtikas amatniekiem ļoti noderīga ir kooperācija, jo ne vienmēr tas, kurš spēj ražot labu un kvalitatīvu preci, prot to arī pārdot. Vienā cilvēkā nevar apvienoties visi talanti, tāpēc, iesaistot vietējo grupu darbībā un informējot plašāku sabiedrības daļu, iespējams katram posmam no idejas līdz ražošanai un realizācijai atrast vispiemērotākos darbiniekus.
- 6) Eiropā un citās attīstītākajās valstīs valdības jau ilgstoši domā par to, kā cilvēkus noturēt laukos, jo tieši tajos aug vairāk bērnu - darbaspēka rezerves un tieši lauki ir nacionālās identitātes glabātāji un krātuve. Šāds ceļš jāiet arī Latvijā, tajā skaitā atbalstot pārtikas amatniecību kā iespēju strādāt un pelnīt laukos cilvēkiem, kuri nevēlas nodarboties ar lielražošanu.
- 7) Pārtikas amatniecības attīstību laukos vislabāk varētu veicināt sadarbība vai attīstīšana vienlaikus ar citām nozarēm, kurām nepieciešama pārtika – lauku tūrismu, pasākumu organizēšanu, privāto pansionātu izveidi u. c.
- 8) Vietējās pārtikas nozīme palielinās, pieaugot pārtikas cenām visā pasaulē, tajā skaitā tālo pārvaldājumu dēļ, kas ir arī viens no energoietilpīgākajiem, dārgākajiem un videi nedraudzīgākajiem procesiem ceļā no produkta izaudzēšanas līdz patērētājam.
- 9) Jāveido valstī sava, apstākļiem piemērota pārtikas amatnieku apmācības sistēma, kas pieprasītu nevis sertifikāta vai diploma iegūšanu, bet sniegtu tieši tās zināšanas, kas nepieciešamas jau labiem praktiķiem vai nozares iesācējiem.
- 10) ES institūcijas tieši šogad formulējušas vairākas iniciatīvas, lai lauksaimniekiem un pārtikas ražotājiem atvieglotu piekļuvi vietējam tirgum. Daudzos jautājumos jau tagad ES regulas ir pārtikas

amatniekiem draudzīgākas nekā vietējā likumdošana, un tad ir jāvadās no ES regulām, jo tās ir prioritāras.

- 11) Pārtikas amatniekiem vēl rūpīgāk kā lielražotājiem jāpēta patērētāju vēlmes, jāizmanto daudzveidīgas realizācijas iespējas, jāpopularizē sava prece, sākot ar to, ka marķējumā tiek norādīta patiesa informācija, kas norāda uz produkta izcelsmi un izsekojamību.
- 12) Ražošanai jāpieiet radoši. Jāmeklē visdažādākās formas, piemēram, veidojot pārtikas produktus oriģinālos iepakojumos kā suvenīrus, pievienojot leģendu, u. c.

- 13) Mājražošanas attīstība jāsāk tāpat kā jebkura aktivitāte uzņēmējdarbībā: ar tirgus pētījumiem, biznesa plāna izstrādi u. c. Kā vienu no iespējām lektore ieteica LLKC tālmācības programmu *Uzņēmējdarbības uzsākšana*, kas pieejama mājaslapā www.llkc.lv. Lai gan biznesa plāns tuvākajiem pieciem gadiem jāizstrādā, tā nav dogma, bet gan pieturas punkts, ņemot vērā konkrētā brīža situāciju un ieceres.
- 14) Labāk sākt ar tādu jomu mājražošanā, ko vieglāk realizēt pēc iespējas īsākā laikā ar mazākiem ieguldījumiem, jo tas spēs iedvesmot turpmāk lielākiem darbiem.
- 15) Pārtikas amatniecībā nepieciešama ļoti augsta paškontrolē gan kvalitātes, gan higiēnas prasību ievērošanas ziņā, jo precei, kas tiek ražota nelielā apjomā nepieciešama nevainojama reputācija, jo tai nav tādu aizsardzības mehānismu, kādi problēmsituācijās ir lielražotājiem.
- 16) Jāievēro vairāki „liesās” ražošanas principi: piegādāt tikai to, kas ir vajadzīgs; saražot tikai tik, cik ir vajadzīgs; piegādāt tikai tādu daudzumu, kāds ir pieprasīts; ražot bez zudumiem; nekavējoties reaģēt uz problēmām, izmaiņām tirgū vai jauniem izaicinājumiem.

Diskusijās izskanējuši daudzi konkrēti piemēri par to, kā var atšķirīgi traktēt vienus un tos pašus dokumentus, turklāt citādi to dara zinātnieki, Pārtikas un veterinārā dienesta inspektori un pats ražotājs. Tāpēc tieši šādi semināri ar bagātīgu informāciju, iespēju runāt zinātniekiem un praktiķiem, labāk ļauj atrast to ceļu, kas palīdzētu attīstīties pārtikas amatniecības nozarei un labāk izmantotu tai dotās iespējas. **LL**

Sagatavoja LLKC Informācijas nodaļas vecākā komunikāciju speciāliste Dace Millere

SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA

Savstarpējās atbilstības nodrošināšana lauksaimniekiem

Lai pretendētu uz valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros (vienoto platību maksājumu u.c.), lauksaimniekiem jāievēro laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi, savstarpējās atbilstības prasības, kā arī minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas un citas obligātās prasības, ja lauksaimnieks pretendē vēl arī uz atbalstu vides un lauku ainavas uzlabošanā (mazāk labvēlīgie apvidi, LIZ platība *Natura 2000* teritorijā, agrovīdes maksājumi un *Natura 2000* maksājumi meža īpašniekiem).

Lai informētu lauksaimniekus un sniegtu risinājumus prasību izpildē par šiem nosacījumiem, SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (LLKC) speciālisti apmeklēja saimniecības un aizpildīja saimniecības apmeklējuma lapas. Pavisam tika apmeklētas 320 saimniecības (107 augkopības un 213 jaukta tipa). Saimniecības apmeklējuma lapā tika uzskaitītas prasības, kuras lauksaimniekam jāievēro atbilstoši lauksaimnieka pieteiktajam atbalsta veidam, kā arī veikta situācijas apraksts konkrētas prasības izpildē un sniegti ieteikumi prasības izpildei.

Lai nākamajā gadā lauksaimnieki mazāk saskartos ar savstarpējās atbilstības prasību neievērošanu, gribam pievērst uzmanību tām lietām, kuras saimniecībās ir jāuzlabo.

✓Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa jomā lauksaimniekiem jāpievērš uzmanība meliorācijas sistēmu kopšanai, t.i., prasības – lauksaimniecībā izmantojamā zemē tiek kopta lauksaimnieka atbildībā esošā meliorācijas sistēma, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu – izpildei. Meliorācijas grāvjos ir jāizcērt krūmi, lai nodrošinātu ūdens brīvu kustību. Līdz ar to arī bebriem netiks radīti apstākļi dambju būvniecībai. Jāseko, lai meliorācijas akām būtu vāki. Lai uzlabotu nomas zemju apsaimniekošanu, lauksaimniekiem būtu ieteicams, slēdzot

nomas līgumu, atrunāt darbību arī meliorācijas sistēmu kopšanā. Meliorācijas sistēmu kopšanā drenu iztekas ir jāattīra 5 m uz katru pusī no apauguma.

Lai precizētu informāciju par grāvja apsaimniekotāju (koplietošanas vai valsts novadgrāvis), to var uzzināt, apmeklējot mājaslapu www.melioracija.lv.

✓Vides jomā lauksaimniekiem, kas apsaimnieko lauksaimniecībā izmantojamo zemi īpaši jutīgā teritorijā, jāievēro prasība saistībā ar Aizsargjoslu likumu. Tas nosaka, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā 10 m platā joslā aizliegts lietot mēslošanas līdzekļus. Lauksaimniekiem visā Latvijas teritorijā jāievēro prasības saistībā ar savvaļas putnu un aizsargājamo augu aizsardzību, kā arī aizliegumi dabas parku, dabas liegumu, mikroliegumu un aizsargājamo ainavu apvidu teritorijā. Lai iegūtu informāciju par īpaši aizsargājamiem augiem saimniecības teritorijā, lauksaimnieki var griezties LLKC vai Latvijas Dabas fondā, kur ir pieejami bukleti ar aizsargājamo augu sugu aprakstiem.

✓Saistībā ar prasībām augu aizsardzības līdzekļu lietošanas jomā jāņem vērā, ka regulāri ir jāveic augu aizsardzības līdzekļu uzskaitē. Uzskaites žurnāla veidlapas paraugs ir pieejams LLKC mājaslapā www.llkc.lv sadaļā *Savstarpējā atbilstība*.

✓Attiecībā uz minimālo organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas un citu obligāto prasību izpildi lauksaimniekiem atgādinām, ka ar 2011. gadu tika ieviesta prasība saistībā ar lauku vēstures izveidi un uzturēšanu, pretendējot uz atbalstu pasākuma „Agrovīdes maksājumi” apakšpasākumiem „Rugāju lauks ziemas periodā” un „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”. Lauku vēstures formas paraugs ir pieejams LLKC mājaslapā rokasgrāmatā „Savstarpējās atbilstības pārvaldības prasības lauksaimniekiem Latvijā”.

✓ Sabiedrības un dzīvnieku veselības aizsardzības jomā saimniecībām vairāk uzmanības jāpievērš

- pārtikas nekaitīguma prasību ievērošanai. Jāidentificē slimie dzīvnieki, kā arī piena uzglabāšanas telpā jābūt mazgāšanas un dezinfekcijas plāniem un jāveic to uzskaitē;
- lauksaimniecības dzīvnieku barības nekaitīguma prasību ievērošanai. Ir pilnvērtīgi jāreģistrē pašražotā lopbarība;

- lauksaimniecības dzīvnieku identifikācijai. Regulāri (divas reizes gadā) jāsniedz informācija Lauksaimniecības datu centram par dzīvnieku stāvokli no vietnē, kā arī jāiesniedz cūku kustības kopsavilkums.

LLKC nodaļu speciālisti var palīdzēt lauksaimniekiem sakārtot gan dokumentāciju, gan sniegt padomu konkrētu prasību ievērošanā. **LL**

Sagatavots Augkopības nodaļā

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU!

Baltus un sirsnīgus Ziemassvētkus vēlot,

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

**Kolektīva vārdā,
Lauku Lapas veidotāji**

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa" Jūsu e-pasta kastītē!

Lai pieteiktos izdevumu elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot "Lauku Lapu" un "Zivju Lapu".

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

N. Grickus un I. Vorobjovas zīmējumi un S. Pāvila,
M. Ciruļa un D. Arbidāna foto

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

